

**stroom
versnelling**

Reactie Stroomversnelling op Voorstel Wijziging van de salderingsregeling

Inleiding

Het concept 'Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Wet belastingen op milieugrondslag ter uitvoering van de omvorming van de salderingsregeling voor kleinverbruikers' bevat een voorstel omtrent de afbouw van de salderingsregeling en de koppeling van de bepaling van de minimale terugleververgoeding voor zelf opgewekte elektriciteit aan de APX.

Stroomversnelling hecht groot belang aan het slagen van de energietransitie in de gebouwde omgeving en de doelstellingen van het Klimaatakkoord die daarmee samenhangen. Stroomversnelling vreest dat de uitgewerkte voorstellen omtrent de afbouw van de salderingsregeling de verduurzaming van zowel huur- als koopwoningen ernstig zal vertragen en mogelijk zelfs zal blokkeren.

De zorgen en voorgestelde aanpassingen dienaangaande staan uitgewerkt in dit document.

Huidige salderingsregeling onverantwoorde subsidie?

De huidige salderingsregeling wordt door de overheid bestempeld als een onverantwoorde 'subsidie'. De overheids'subsidie' betreft in feite het niet heffen van belasting op elektriciteit die wordt afgenomen van een energiebedrijf, welke eerder door de consument zelf was geproduceerd (en waarvoor de consument aan zijn afnemer, het energiebedrijf, geen belasting in rekening mocht brengen).

Uit de toelichting op de concept wetswijziging blijkt dat de overheid meent dat deze wijze van subsidiëren, bij handhaving een vorm van overstimulering creëert, vanwege de gedaalde aanschafkosten van zon-PV installaties. Verder meent zij dat de misgelopen energiebelastingen ingezet zouden moeten worden om op andere wijze duurzaamheidswinst te boeken. In het voorstel en de toelichting wordt echter niet ingegaan op welke wijze die dan geboekt zou moeten gaan worden.

Met de huidige salderingsregeling heb je geen variabele kosten voor elektriciteit die je in datzelfde jaar opwekt en gebruikt. Wel houd je vastrecht- en transportkosten vanuit de netbeheerder. Omdat bij opwek en later gebruik, transport van elektriciteit en het hebben van een aansluiting noodzakelijk zijn, is het logisch dat hier kosten voor in rekening worden gebracht. Dat zijn overigens ook de enige kosten die in het energiesysteem gemaakt hoeven te worden om woningen die alleen maar elektriciteit uitwisselen te accommoderen.

Concept wijzigingsregeling: business case verslechtert, incentive verduurzaming huursector verdwijnt

Een dak is meer dan een stel PV-panelen

De salderingsregeling kleinverbruikers heeft in praktische zin vrijwel volledig betrekking op het gebruik van PV-panelen op de daken van huishoudens (huur en koop) en MKB. In het Klimaatakkoord is de verduurzaming van de gebouwde omgeving, het aardgasvrij en CO₂ neutraal maken van de bestaande bouw, een van de grootste uitdagingen. Daarvoor moeten woningen van top tot teen geïsoleerd worden. Bovendien moeten in een klein en dichtbevolkt land als Nederland alle daken optimaal benut worden voor duurzame energieopwekking. Die combinatie van uitdagingen maakt dat we het gebruik van PV-panelen niet moeten beschouwen als een losse maatregel, maar als een onderdeel van een totaal aanpak. PV-panelen op lekke daken leggen is onverstandig, want leidt onherroepelijk tot desinvesteringen. De combinatie van goede (dak)isolatie en PV-panelen is daarentegen juist precies wat nodig is en met een volledige make-over worden onze gebouwen niet alleen mooier en gezonder, maar zijn ze ook meteen de oplossing voor het verduurzamingsvraagstuk.

Flankerend beleid zoals de introductie van de EnergiePrestatieVergoeding (EPV) en de regelgeving rondom hypotheckrediet voor duurzame tot volledig energieneutrale nul-op-de-meter (NOM) woningen onderkennen het belang van een integrale aanpak die in één keer of in slimme stappen kan leiden tot aardgasvrije en CO₂ neutrale woningen. Niet voor niets zijn er nu al meer dan 10.000 NOM woningen gerealiseerd, een aanpak die een paar jaar geleden nog niet eens bestond.

Gezonde business case is essentieel

De enorme stijging van het aantal daken met PV-panelen in Nederland enerzijds (alleen al in de corporatiesector worden nu ca. 50.000 woningen per jaar voorzien van PV installaties) laten zien dat de business case momenteel gezond is voor PV, in belangrijke mate dankzij de huidige salderingsregeling. De isolatie van gebouwen daarentegen verloopt een stuk minder vlot. In de huursector heeft de introductie van de EPV weliswaar voor een boost gezorgd, maar de stijgende bouwkosten voor isolatiemaatregelen en het feit dat de EPV in de praktijk alleen goed werkt voor laagbouw, maakt de business case vandaag de dag nog vaak kritisch voor een integrale aanpak: zelfs de combinatie van alleen goede dakisolatie met PV, vindt nog maar nauwelijks plaats.

Als de salderingsregeling verdwijnt, stijgen de kosten voor huishoudens met PV-panelen. Corporaties, die moeten waken op stabiele woonlasten voor deze gemiddeld genomen economisch kwetsbare doelgroep, zullen de kosten die zij moeten maken of recentelijk hebben gemaakt, niet meer kunnen blijven doorrekenen. Voor woningen die vallen onder de EPV, waar woonlastenneutraliteit ook het uitgangspunt is bij de tariefbepaling, zullen de EPV-bedragen naar beneden moeten worden bijgesteld, om woonlastenstijging te voorkomen. Het directe gevolg zal zijn dat corporaties die nu al EPV-woningen hebben gemaakt, een flinke afschrijving moeten doen op de investering. Corporaties die met de EPV wilden gaan werken, zullen aarzelen en wellicht overgaan tot niets doen tot er andere subsidies beschikbaar komen ter compensatie. Uit de analyse van de NOM-ontwikkeling eind 2018, zien we nu al dat stagnatie dreigt als gevolg van de gestegen kosten in de bouwsector.

In de koopsector zal een vergelijkbaar mechanisme optreden, de waarde van de investering in PV-panelen en de impact op de woonlasten wordt lager, waardoor de hypotheekruimte voor verduurzaming zoals voor een NOM-woning mogelijk naar beneden bijgesteld gaat worden. Zelfs als de PV-panelen nog een gezonde business case houden, de business case voor een integrale dak- of gebouwaanpak met een combinatie van isolatie en opwekking wordt slechter en de ontluikende markt zal stikken.

Redelijke vergoeding voor eigen productie

Naast het besluit om de saldering af te bouwen, is er het plan om de stroomprijzen flexibel te maken. Energie leveranciers kunnen dan een lage stroomprijs geven voor geleverde stroom (overdag als het duurzame aanbod hoog is) en een hoge prijs vragen ('s avonds als de vraag hoog is). Hiertegen is veel verzet, en terecht. Energie producenten verkrijgen dan eigenlijk gratis stroom van onze sociale huurdaken zonder dat daar van hun een investering tegenover staat. In het concept van de wijzigingsregeling, die nu ter consultatie ligt, wordt gesteld dat met deze wetswijziging een mogelijkheid wordt geïntroduceerd dat de overheid zal bepalen wat de hoogte van de 'redelijke vergoeding' is die consumenten zouden moeten krijgen voor zelf opgewekte stroom.

De ACM hanteert momenteel hier de stelregel voor dat dit minimaal 70% van de APX zou moeten zijn, in feite 70% van de dagprijs voor elektriciteit die de energiebedrijven rekenen als ze energieopwekken met installaties waar ze zelf in hebben moeten investeren (ze mogen dus nu 30% van de dagkosten van de productie van elektriciteit gratis af nemen, terwijl ze geen kosten hebben hoeven maken voor de productie van die elektriciteit). In de praktijk hanteren de energiebedrijven een vaste vergoeding op jaarbasis. In 2019 blijkt dat de door energiebedrijven (bij overproductie door de PV-eigenaar) gehanteerde terugleververgoedingen variëren van 0,045 tot 0,11 cent per kWh. Wanneer de mismatch tussen vraag en aanbod in de toekomst verder groeit (wat zeker zal gebeuren omdat opslag technologieën de komende jaren nog veel te duur zijn), kunnen er bij hantering van de APX zelfs negatieve stroomprijzen bij teruglevering door consumenten ontstaan.

Klimaatdoelen dichterbij brengen

De belangrijkste doelstellingen voor de gebouwde omgeving liggen in de verlaging van de vraag naar warmte, kostprijzdaling en opschaling van het aantal verduurzamingsingrepen naar ca. 200.000 woningrenovaties per jaar.

Voor de verlaging van de vraag naar warmte zullen in het voorjaar van 2020 een standaard voor de warmtevraag worden geïntroduceerd en streefwaardes voor bouwdelen, luchtdichtheid en ventilatie. Een overheidsinitiatief als de Renovatieversneller zet in op kostprijzdaling door stimulans van vraag- en aanbodzijde om gebruik te gaan maken van industriële productie van bouwdelen en een integrale aanpak. Voorspelbare bouwstromen met toepassing van industrieel vervaardigde bouwdelen zijn daarvoor de sleutel. Mede dankzij de NOM-ontwikkeling zijn er aan de aanbodzijde nu al voorbeelden op gang aan het komen om geprefabriceerde daken die goede isolatie combineren met duurzame opwekking te realiseren. Dergelijke ontwikkelingen passen ook heel goed in een aanpak voor huishoudens en vastgoedeigenaren die niet in een keer naar aardgasvrij en CO₂ neutraal wonen willen, maar wel in verantwoorde slimme stappen. Het succes en de opschaling van deze ontwikkelingen hangt één op één samen met de stimulansen en/of belemmeringen vanuit het overheidsbeleid.

De voorgestelde wijziging van de salderingsregeling ontmoedigt verduurzaming van de gebouwde omgeving in het algemeen en decentrale productie in het bijzonder. Het kan zelfs een eigen overheidsinitiatief als de Renovatieversneller in de weg zitten. Om de gewenste klimaatdoelen te halen is nu juist een stimulans van de business case voor integrale aanpakken nodig, geen verslechtering.

Voorstel voor aanpassing van de salderingsregeling

Voorspelbare desinvestering door PV-panelen op energielekke daken te plaatsen zijn ongewenst. Overstimulering is onnodig. Consistent en convergerend klimaatbeleid, wat leidt tot de gestelde

klimaatdoelen is essentieel. We stellen daarom voor om de volgende aanpak van de ombouw van de salderingsregeling door te voeren:

1. Voor kleinverbruikers die PV-panelen hebben op daken die niet voldoen aan de standaard of streefwaarde op het gebied van dakisolatie, gesteld door de overheid, wordt de salderingsregeling volledig afgebouwd (zoals voorgesteld in de concept wijzigingsregeling).
2. Voor kleinverbruikers die PV-panelen hebben op gebouwen waarvan alleen de daken voldoen aan de streefwaarde: Voer een salderingsquotum in van 2000 kWh zodat alle kleinverbruikers blijvend kunnen salderen tot dat getal. Dit kan gedaan worden als duurzame invulling van de vermindering energiebelasting (heffingskorting). Hierdoor is de belastingderving van de overheid beperkt, blijft het voordeel ook voor huurders bestaan, en kan de energietransitie vol gas doorgaan.
3. Voor kleinverbruikers in de huursector die wonen in een EPV-woning (afgemeld in het afmeldingsregister van RVO): Voer een salderingsquotum in van 6000 kWh in zodat energieneutrale woningen niet gefrustreerd worden in hun streven om van het gas af te gaan en netto CO₂-neutraal te kunnen wonen. Ook bij deze woningen kan dit middels de vermindering energiebelasting (heffingskorting) gerealiseerd worden.
4. Voor kleinverbruikers in de koopsector die wonen in een NOM-woning (met een energieprestatiegarantie, conform eisen gesteld in de regelgeving rondom hypothecair krediet): Voer een salderingsquotum in van 6000 kWh in zodat energieneutrale woningen niet gefrustreerd worden in hun streven om van het gas af te gaan en netto CO₂-neutraal te kunnen wonen. Ook bij deze woningen kan dit middels de vermindering energiebelasting (heffingskorting) gerealiseerd worden.
5. Leg wat een 'redelijke vergoeding' is voor, door kleinverbruikers geleverde, stroom vast in de wet. Koppel daartoe de stroomprijs aan de ENDEX, de langdurig gemiddelde stroomprijs, waardoor er geen onzekerheid ontstaat over de prijzen. Koppel de prijs niet aan de door de nu door de ACM voorgestelde APX, waardoor de prijs voor zonnestroom nihil of zelfs negatief zou kunnen worden.